

Lähes jokaisen suvussa joku on nähnyt pallosalaman, mutta yhtä moni on myös nähnyt ufon. Pallosalamaa tiedemiehet kuitenkin pitävät todellisenä ilmiönä, mutta siitä, mikä se oikein on ja miten se syntyy, ei tiedetä paljonkaan.

HANNU TANSKANEN

Toisin kuin tavallinen salama, joka välähtää vajaan sekunnin mittaisena ja siitäkin valtaosa on vain jälkikuva silmän verkkokalvolla, pallosalaman kerrotaan kestävän useita kymmeniä sekunteja. Pallosalaman valopallon väri voi vaihdella punaisesta keltaiseen, ja läpinäkyviäkin pallosalamoja on esiintynyt. Koko vaihtelee viidestätoista neljäänkymmeneen senttimetriin, ja valopallo tuntuu leijailevan painovoimasta välittämättä.

Vaikka osa havaituista pallosalamista esiintyykin ukonilman aikana, on niitä nähty myös olosuhteissa, jossa ukkosta ei ole satojenkaan kilometrien päässä.

Salama pallossa

Kuva: SKOY

Näillä löydät perille!

Tässä on kaikki!
GPS-paikannin,
peruutuskameraliitäntä,
USB-liitäntä, DVD/CD-asema,
RDS-radio, Bluetooth.
Moottoroitu, laitteen
sisältä esiinkääntyvä
7" LCD-kosketusnäyttö.

Paikantaa nopeasti ja ohjaa
perille selvällä suomen kielellä.
Markkinoiden kirkkain
4" LCD-kosketusnäyttö.
USB-liitäntä.

LAN-9600R

LN-705

www.lg.fi

Pallosalamoja sähköisinä ilmiöinä yritti selittää jo 1900-luvun alussa sähkötekniikan nero, serbialais-amerikkalainen **Nikola Tesla**.

Toisessa maailmansodassa hävittäjälentäjät ihmettelivät koneen siivenkärkiä seuraavia valopalloja, ja onpa pallosalaman nähty leijuvan ilmassa olevan matkustajalentokoneen käytävälläkin. Erään tarinan mukaan autoa seurannut pallosalama ylikuormitti ja poltti auton sähkölaitteet. Aivan vaaratonkaan ei pallosalama liene, useita kuolemantapauksia on dokumentoitu vuosien kuluessa.

Pallosalamaa ja sen syntyä on selitetty monin tavoin. Yleisimmän teorian mukaan pallosalama on niin sanottu plasmoidi, ionisoituneen kaasun ja magneettikentän yhdistelmä. Ollakseen termodynaamisessa tasapainossa sen kuitenkin pitäisi olla hyvin kuuma, mikä ei vastaa havaintoja, eikä teoria myöskään selitä sen leijumista.

Yhden selityksen mukaan pallosalama on jonkinlainen hidas, kylmä ja valo tuottava kemiallinen reaktio tulikärpästen tapaan. Lentokoneen metallikuoren sisällä nähty pallosalama puolestaan viittaisi jonkinlaiseen induktiomeka-

nismiin.

Huimin teoria väittää, että pallosalamat ovat minikokoisia fuusiopommeja. Ja luonnollisesti on myös olemassa suuri joukko ihmisiä, jotka ovat vakuuttuneita pallosalamojen Maan ulkopuolisesta alkuperästä.

Uuden Seelannin Canterburyn yliopiston kemian professori **John Abrahamson** puolestaan on kehittänyt teorian, jonka mukaan salamanisku synnyttää piidioksidia ja hiiltä sisältävästä maaperästä pelkistyneen piin nanopallosavua, joka ilmassa hapettuessaan hohtaa valoa.

Uusin teoria pallosalamojen alkuperästä tulee Tel Avivin yliopistolta, jonka tutkijat väittävät aikaansaaneensa pallosalamoita keraamisella substraattilla mikroaalloilla.

Läheistä sukua tälle teorialle lienee eräillä internetin tieteen keskustelusivuilla pyörivä "hammastikku mikroaaltouunissa"-video. Siinä pystyssä olevasta ja kärjestään tuleen sytytetystä hammastikusta sincoa uunin toimiessa outoja plasmaleimahduksia. Tätä ei kannata kokeilla kotona, vaarana on uunin rikkoutuminen ja pahimmassa tapauksessa tulipalo.

ZZZ